

Briselē, 2019. gada 16. septembrī
REV1 – aizstāj 2019. gada
21. marta paziņojumu

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI DIVĒJĀDA LIETOJUMA PREČU EKSPORTA KONTROLES JOMĀ

No 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti¹. Izstāšanās līgumā² ir paredzēts pārejas periods, kas beigsies 2020. gada 31. decembrī. Līdz tam Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā³ pilnībā ir piemērojami ES tiesību akti.

Pārejas periodā ES un Apvienotā Karaliste risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, kurā īpaši būs paredzēta brīvās tirdzniecības zonas izveide. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stāsies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā ļoti atšķirtos no Apvienotās Karalistes dalības iekšējā tirgū⁴, ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Tādēļ visām ieinteresētajām personām, sevišķi ekonomikas dalībniekiem, tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas būs spēkā pēc pārejas perioda (tālāk A daļā). Paziņojumā arī izskaidroti daži attiecīgie Izstāšanās līguma atdalīšanās noteikumi (B daļā), kā arī noteikumi, kas pēc pārejas perioda piemērojami Ziemeļīrijā (C daļā).

Ieteikums ieinteresētajām personām

Lai risinātu šajā paziņojumā izklāstītās sekas, personām, kuras tirgo divējāda lietojuma preces, īpaši iesaka:

¹ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. Lpp.) (“Izstāšanās līgums”).

³ Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti Izstāšanās līguma 127. pantā, bet šā paziņojuma kontekstā nav būtiski.

⁴ Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzīšana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Brīvās tirdzniecības nolīgums arī neatceļ muitas formalitātes un kontroli, arī attiecībā uz preču un to izejvielu izcelsmi, un importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

- ņemt vērā, ka sarakstos iekļauto divējāda lietojuma preču sūtījumiem no ES uz Apvienoto Karalisti pēc pārejas perioda beigām būs vajadzīga atļauja atbilstoši Regulas (EK) Nr. 428/2009 prasībām;
- vairs nepaļauties uz Apvienotās Karalistes atļaujām sūtījumiem no ES uz trešo valsti;
- vairs nepaļauties uz kādas dalībvalsts attiecīgās licencēšanas iestādes izsniegtu atļauju Apvienotajā Karalistē esošu preču eksportam uz citu trešo valsti pēc pārejas perioda beigām un
- lūgt savai kompetentajai licencēšanas iestādei⁵ sīkāku informāciju par rīcību attiecīgajā scenārijā, kas izveidosies pēc pārejas perioda beigām attiecībā uz eksportu no ES muitas teritorijas uz Apvienoto Karalisti.

Ievērojami:

šis paziņojums neattiecas uz:

- ES noteikumiem par muitas procedūrām,
- citu, ar divējādo lietojumu nesaistītu eksporta kontroli.

Attiecībā uz šiem aspektiem tiek gatavoti vai ir publicēti citi paziņojumi⁶.

Turklāt uzmanība tiek vērsta uz vispārīgāku paziņojumu par aizliegumiem un ierobežojumiem, t. sk. par importa/eksporta licencēm.

A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM

Pēc pārejas perioda beigām Apvienotajai Karalistei⁷ vairs nebūs piemērojama Regula (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei⁸. Tam ir galvenokārt tālāk aprakstītās sekas.

1. DIVĒJĀDA LIETOJUMA PREČU EKSPORTS UZ APVIENOTO KARALISTI

Regula (EK) Nr. 428/2009 nosaka divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības un tranzīta kontroli. Pēc pārejas perioda beigām kontroli atbilstoši Regulai (EK) Nr. 428/2009 piemēros eksportam uz Apvienoto Karalisti.

⁵ Saraksts ar kompetentajām licencēšanas iestādēm Eiropas Savienībā ir pieejams: <https://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/>.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv.

⁷ Par Regulas (EK) Nr. 428/2009 piemērojamību Ziemeļīrijai skatīt šā paziņojuma C daļu.

⁸ OV L 134, 29.5.2009., 1. lpp.

2. EKSPORTA ATĻAUJAS, KO SASKAŅĀ AR REGULU (EK) NR. 428/2009 IZSNIEGUSI APVIENOTĀ KARALISTE

Eksporta atļaujas, ko saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 428/2009 izsniegusi Apvienotā Karaliste, pēc pārejas perioda beigām vairs nebūs derīgas divējāda lietojuma preču eksportam no ES uz trešām valstīm. Šādam divējāda lietojuma preču eksportam no ES uz trešām valstīm būs vajadzīga atļauja, ko saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 428/2009 9. pantu izsniedz attiecīgās ES dalībvalsts kompetentā iestāde.

3. ATĻAUJAS ES IEKŠĒJIEM PĀRVADĀJUMIEM UZ APVIENOTO KARALISTI, KAS IZSNIEGTAS PIRMS PĀREJAS PERIODA BEIGĀM

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 428/2009 22. pantu konkrētas ļoti sensitīvas divējāda lietojuma preces, kas uzskaitītas minētās regulas IV pielikumā, tiek pārbaudītas ES iekšējo pārvadājumu kontroles ietvaros. Pēc pārejas perioda beigām pārvadājumi, kas iepriekš bija IV pielikumā uzskaitīto preču pārvadājumi no ES uz Apvienoto Karalisti, ir eksports, kam būs vajadzīga Regulas (EK) Nr. 428/2009 noteikumiem atbilstoša atļauja.

Tomēr atļaujas ES iekšējiem pārvadājumiem, ko pirms pārejas perioda beigām ES dalībvalsts kompetentā iestāde izsniegusi pārvadājumiem uz Apvienoto Karalisti, pēc pārejas perioda un līdz atļaujas derīguma termiņa beigām kļūs par derīgām atļaujām eksportam uz Apvienoto Karalisti.

B. ATTIECĪGIE IZSTĀŠANĀS LĪGUMA ATDALĪŠANĀS NOTEIKUMI

1. DIVĒJĀDA LIETOJUMA PREČU NOTIEKOŠA PĀRVIETOŠANA

Izstāšanās līguma 47. panta 1. punkts nosaka, ka atbilstoši tajā izklāstītajiem nosacījumiem pārejas perioda beigās notiekoša preču pārvietošana ES tiesībās paredzēto importa un eksporta licencēšanas prasību sakarā ir pārvietošana Savienības teritorijā.

Piemērs. Divējāda lietojuma prece, kas pārejas perioda beigās tiek pārvietota starp ES un Apvienoto Karalisti, uz pārvadājumiem piemērojamo Regulas (EK) Nr. 428/2009 noteikumu pamata vēl var tikt ieviesta ES vai Apvienotajā Karalistē.

2. SPECIĀLIE SKALDMATERIĀLI (EURATOM LĪGUMA 86. PANTS), KAS PĀREJAS PERIODA BEIGĀS ATRODAS APVIENOTĀS KARALISTES TERITORIJĀ

Saskaņā ar Izstāšanās līguma 83. panta 1. un 2. punktu speciālie skaldmateriāli (proti, Kopienas īpašums atbilstoši *Euratom* līguma 86. pantam), kas atrodas Apvienotās Karalistes teritorijā, pārejas perioda beigās kļūst par to personu vai uzņēmumu īpašumu, kuriem pārejas perioda beigās ir neierobežotas tiesības izmantot un patērēt speciālos skaldmateriālus⁹.

⁹ *Euratom* līguma 86. pantā izklāstītais "īpašuma" jēdziens nav jāsauc ar "īpašuma" koncepciju civiltiesībās (*Euratom sui generis* īpašumtiesības uz speciālajiem skaldmateriāliem *Euratom* Kopienā).

Saskaņā ar Izstāšanās līguma 83. panta 3. punkta d) apakšpunktu tad, ja šādas tiesības ir dalībvalstij vai dalībvalsts teritorijā darbošamies personām vai uzņēmumiem, atļauja šādu materiālu eksportam uz trešo valsti tiek piešķirta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 428/2009.

C. PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM ZIEMEĻĪRIJĀ PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI

Pēc pārejas perioda beigām piemēro Protokolu par Īriju/Ziemeļīriju ("Ī/ZĪ protokols").¹⁰ Lai turpinātu piemērot Ī/ZĪ protokolu, periodiski ir jāsaņem Ziemeļīrijas Leģislatīvās asamblejas piekrišana, un sākotnējais piemērošanas periods ir 4 gadi pēc pārejas perioda beigām.¹¹

Ī/ZĪ protokolā ir noteikts, ka daži ES tiesību noteikumi ir piemērojami Ziemeļīrijai. Ī/ZĪ protokolā ES un Apvienotā Karaliste ir vienojušās, ka attiecībā uz konkrētiem tiesību aktiem Ziemeļīriju uzskata par dalībvalsti.¹²

Ī/ZĪ protokols nosaka, ka Regulu (EK) Nr. 428/2009 piemēro Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju¹³.

Tas nozīmē, ka šā paziņojuma A un B daļā atsauces uz ES ir jāsaprot kā atsauces, kas ietver Ziemeļīriju.

Konkrētāk tas cita starpā nozīmē:

- divējāda lietojuma preču sūtījumi no ES uz Ziemeļīriju (un otrādi) ir ES iekšienē veikti pārvadājumi Regulas (EK) Nr. 428/2009 nolūkā,
- divējāda lietojuma preču sūtījumi no Ziemeļīrijas uz trešo valsti vai uz Lielbritāniju ir eksports Regulas (EK) Nr. 428/2009 nolūkā. Tādā gadījumā AK izraudzītā iestāde rīkojas kā kompetentā iestāde Regulas (EK) Nr. 428/2009¹⁴ piemērošanas nolūkā.

Ī/ZĪ protokols izslēdz iespēju Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju

- piedalīties Savienības lēmumu pieņemšanā un veidošanā¹⁵,

¹⁰ Izstāšanās līguma 185. pants.

¹¹ Ī/ZĪ protokola 18. pants.

¹² Izstāšanās līguma 7. panta 1. punkts saistībā ar Ī/ZĪ protokola 13. panta 1. punktu.

¹³ Ī/ZĪ protokola 5. panta 4. punkts un minētā protokola 2. pielikuma 47. iedaļa.

¹⁴ Regulā (EK) Nr. 428/2009 noteiktās saistības pieprasa Savienības starptautiskās saistības (1985. gada Austrālijas grupa, 1996. gada Vasenāras vienošanās parasto ieroču un divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju eksporta kontrolei, 1974. gada Kodolmateriālu piegādātāju valstu grupa, 1987. gada rakešu tehnoloģiju kontroles režīms, 1972. gada Bioloģisko ieroču konvencija, 1993. gada Konvencija par ķīmiskajiem ieročiem, 1968. gada Kodolieroču neizplatīšanas līgums), sk. Ī/ZĪ protokola 6. panta 1. punktu.

¹⁵ Ja ir vajadzīga informācijas apmaiņa vai konsultēšanās, tā notiek apvienotajā konsultatīvajā darba grupā, kas izveidota ar Ī/ZĪ protokola 15. pantu.

- atsaukties uz Apvienotās Karaliste sniegtu novērtējumu un atļauju savstarpēju atzīšanu attiecībā uz Ziemeļīriju¹⁶.

Konkrētāk tas cita starpā nozīmē:

- divējāda lietojuma preču sūtījumiem no dalībvalsts uz trešo valsti nevar atsaukties uz atļaujām, ko Apvienotā Karaliste atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 428/2009 izsniegusi attiecībā uz Ziemeļīriju.

Komisijas tīmekļvietnē (<http://ec.europa.eu/trade/import-and-export-rules/export-from-eu/dual-use-controls/>) sniegta vispārīga informācija par divējāda lietojuma preču eksporta kontroli. Tās lapas vajadzības gadījumā tiks atjauninātas ar papildu informāciju.

Eiropas Komisija
Tirdzniecības ģenerāldirektorāts

¹⁶ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta pirmā daļa.